

STEAM YONDASHUVINING MAKTABGACHA TA'LIMDAGI ROLI

Denov tadbirkorlik va pedagogika instituti

Pedagogika fakulteti

Boshlang'ich ta'lim yo'nalishi

4-bosqich 9bt-22 guruh talabasi

Quvondiqova Zebuniso

Email: quvondiqovazebuniso@gmail.com

Annotatsiya: Ushbu tezisdagi maktabgacha ta'lim tizimida STEAM yondashuvining roli, uning bolalar rivojlanishiga ta'siri hamda ta'lim jarayonidagi samaradorligi yoritilgan. Shuningdek, STEAM texnologiyasining bolalarda ijodiy fikrlash, tanqidiy fikrlash, mustaqil qaror qabul qilish va amaliy ko'nikmalarni shakllantirishdagi o'rni tahlil qilingan.

Kalit so'zlar: STEAM, innovatsion ta'lim, maktabgacha ta'lim, kreativlik, matematika, muhandislik, san'at, integratsion yondashuv.

Hozirgi rivojlangan davrda zamonaviy ta'lim jarayonida fanlar integratsiyasi, o'yin asosidagi muhandislik faoliyati, kreativ fikrlash va raqamli kompetensiyalarni shakllantirish muhim pedagogik yo'nalishlardan biridir. Maktabgacha ta'lim bosqichida qo'llanilayotgan STEAM yondashuvi bolalarning bilish jarayonlarini faollashtirish, amaliy tajriba orqali o'rganish va muammolarni mustaqil hal qilish ko'nikmalarini shakllantirishda muhim o'rin tutadi. Mazkur yondashuv maktabgacha yoshdagi bolalarning rivojlanish qonuniyatlariga mos bo'lib, o'yin va tajriba asosida bilim berishning eng samarali usullaridan biri sifatida e'tirof etilmoqda. STEAM — Science, Technology, Engineering, Art va Mathematics fanlarining integratsiyasiga asoslangan ta'lim modeli bo'lib, bolalarni nazariy bilim bilan bir qatorda amaliy faoliyatga ham jalb qiladi. Ushbu yondashuv orqali bolalar tajriba o'tkazish, kuzatish, muammoli vaziyatlarga yechim topish hamda jamoada ishlash ko'nikmalarini egallaydilar. Maktabgacha yoshdagi

bolalar uchun STEAM mashg‘ulotlari qiziqarli o‘yinlar, konstruktorlar, tajribalar va ijodiy topshiriqlar asosida tashkil etiladi. Bu esa bolalarda bilim olishga bo‘lgan qiziqishni oshiradi. Ayniqsa, qurish-yasash ishlari, ranglar bilan ishlash, matematik o‘yinlar va oddiy tajribalar bolaning mantiqiy hamda ijodiy fikrlashini rivojlantiradi. STEAM yondashuvi bolalarda quyidagi ko‘nikmalarni shakllantiradi:

- mustaqil fikrlash;
- muammoni hal qilish;
- kreativ yondashuv;
- muloqot va hamkorlik;
- amaliy tajriba asosida o‘rganish.

Shuningdek, ushbu yondashuv tarbiyachidan ham zamonaviy metodlardan foydalanishni, bolalarga erkin va ijodiy muhit yaratishni talab qiladi. Tarbiyachi bolalarning qiziqishini qo‘llab-quvvatlovchi yo‘naltiruvchi vazifasini bajaradi. fikrlashni rivojlantirish, amaliy va nazariy bilimlarni uyg‘unlashtirish imkonini beradi.

Natijada, STEAM yondashuvi nafaqat o‘quvchilarda bilimlarni rivojlantirish va mustahkamlashga yordam beradi, balki ularni zamonaviy dunyo talablariga javob beradigan, kreativ va muammolarga yechim topa oladigan shaxslar sifatida tarbiyalaydi. Ushbu yondashuv o‘quvchilarga nafaqat ilmiy va texnologik ko‘nikmalarni, balki ijodiy, estetik va ijtimoiy ko‘nikmalarni ham rivojlantirish imkonini beradi. Shu sababli, STEAM ta’limi zamonaviy pedagogik amaliyotda muhim o‘rin tutadi va ta’lim sifatini oshirishga katta hissa qo‘shadi.

Xulosa o‘rnida shuni aytish mumkinki, STEAM yondashuvi maktabgacha ta’lim jarayonini yangicha mazmun bilan boyitadi, bolalarning bilish, ijodiy, texnologik va ijtimoiy rivojlanishini ta’minlaydi. Bu yondashuv bolaga tayyor bilim emas, balki bilimni o‘zi izlab topish, sinovdan o‘tkazish va hayotda qo‘llash imkoniyatini beradi. Natijada mustaqil fikrlaydigan, kreativ, raqamli savodxon, muammolarni hal qila oladigan avlod

shakllanadi. STEAMning maktabgacha bosqichdan boshlab qoʻllanilishi kelajakda muvaffaqiyatli taʼlim va hayot faoliyati uchun mustahkam poydevor yaratadi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. Nurmatova M. “Maktabgacha taʼlimda innovatsion texnologiyalar”. – Toshkent, 2022.
2. Sharipova D. “STEAM taʼlim texnologiyasining nazariy asoslari”. – Toshkent, 2021.
3. Yakman G. “STEAM Education Framework”.
4. Bequette, J. W., & Bequette, M. B. A Place for Art and Design Education in the STEM Conversation. *Art Education*, 2012.
5. Morrison, J. STEM Integration in Early Childhood Education. *Early Childhood Today*, 2006.
6. Sousa, D., & Pilecki, T. *From STEM to STEAM: Using Brain-Compatible Strategies to Integrate the Arts*. Thousand Oaks, CA: Corwin Press, 2013.
7. Özkan, G., & Umdü Topsakal, Ü. The Impact of STEAM Activities on Preschool
8. Children’s Creativity. *Journal of Education and Practice*, 2019.